

Cirkulärnr: 1993:196
Diariernr: 1993:2532
Handläggare: Ingrid Lindskog, Peter Holmberg
Avdsek: AK SkoBa
Datum: 1993-12-15
Mottagare: Kommunstyrelsen, grundskola,
gymnasieskola, vuxenutbildning, länsförbunden
Rubrik: Riksdagsbeslut om nya läroplaner och nytt betygssystem i
samtliga skolformer

Handläggare
Ingrid Lindskog,
Peter Holmberg/HÅ

1993-12-15

Kommunstyrelsen
Grundskolan
Gymnasieskolan
Vuxenutbildning
Länsförbunden

Riksdagsbeslut om nya läroplaner och nytt betygssystem i samtliga skolformer

Bakgrund

Riksdagen fattade den 14 december 1993 beslut om nya läroplaner och nya betygssystem i samtliga skolformer. I detta cirkulär finns en redogörelse för de viktigaste förändringarna jämfört med nuvarande läroplaner och betygssystem.

Obligatoriska skolformer

Grundskolan

Läroplan och kursplaner

Den nya gemensamma läroplanen för den obligatoriska skolan skall fastställas av regeringen. Läroplanen skall innehålla den värdegrund utbildningen skall vila på, målen för utbildningen och riktlinjer för arbetet i skolan. Det skall tydligt framgå av läroplanstexten att formuleringen om skolans värdegrund såsom förankrad i kristen etik och västerländsk humanism inte skall tolkas som att skolan skall överge sin tidigare hållning i livsåskådningsfrågor. Undervisningen i skolan skall även framdeles vara icke-konfessionell.

Markeringar skall göras i läroplanerna på följande områden:

- ### internationell förståelse, globala samband och nödvändigheten av att visa solidaritet
- ### motarbetande av främlingsfientlighet och rasism
- ### miljöfrågorna

Regeringen skall återkomma till riksdagen med en allsidig belysning av frågan om att stärka elevers och föräldrars ansvar och inflytande i skolan.

Regeringen skall fastställa särskilda kursplaner i svenska, engelska, matematik, geografi, historia, religionskunskap, samhällskunskap, biologi, fysik, teknik, kemi, bild, hemkunskap, musik, idrott och hälsa, hemkunskap, slöjd, främmande språk och hemspråk. Barn- och ungdomskunskap och svenska som främmande språk får däremot inte några egna kursplaner.

Kraven för årskurs 5 och årskurs 9 skall finnas i angivna i varje kursplan.

Den nuvarande stadiindelningen av grundskolan upphör. En "avstämning" av elevernas kunskaper och utveckling görs i slutet av årskurs 5.

Betyg

Det nuvarande betygssystemet skall ersättas av ett mål- och kunskapsrelaterat betygssystem. Betygen skall relateras till kursplanernas mål.

Nationellt reglerade betyg enligt en sexgradig skala (A-F) skall sättas fr o m vårterminen i årskurs 7. Hemmen skall fr o m årskurs 5 få en skriftlig redogörelse för elevens kunskaper och färdigheter från skolan minst en gång per termin. Kvantssamtalen bör utvecklas till utvecklingssamtal. Föräldrarna avgör om utvecklingssamtalen skall kompletteras med skriftlig information även före årskurs 5.

Slutbetyget från årskurs 9 får kompletteras i efterhand genom provning.

Prov

Nationella prov införs i årskurserna 5 och 9 i svenska, engelska och matematik. Diagnostiska prov skall tas fram för årskurserna 2 och 7. Skolan skall sätta in stöd för elever, som inte verkar kunna uppnå kraven i kursplanerna.

Timplaner

Den garanterade undervisningstiden skall vara 6 665 timmar à 60 minuter. Ramen får inte underskridas men väl överskridas. Skolorna får vissa möjligheter att jämkna timtalen inom totalramen under rubriken *Skolans val*. Jämkningsen får dock inte drabba något ämne mer än 15 % av undervisningstiden och ämnena svenska, matematik, engelska och främmande språk får inte beröras av jämkningen. Timplanen finns uppställd nedan.

Timplan för grundskolan

Ämnen

Bild	230
Hemkunskap	118
Idrott och hälsa	460
Musik	230
Slöjd	282

Svenska	1490
Engelska	480
Matematik	900

Geografi	885
Historia	
Religionskunskap	
Samhällskunskap	

Biologi	800
Fysik	
Kemi	
Teknik	

Språkval	320
Elevens val	470

Totalt garanterat antal timmar	6 665
Därav skolans val	410

Införande

Den nya läroplanen föreslås införas successivt fr o m läsåret 1994/95. Läroplanen, kursplanerna och timplanen träder i kraft läsåret 1995/96 för årskurserna 1-7 i grundskolan, särskolan , specialskolan och i hela sameskolan. Reformen bör var helt genomförd läsåret 1997/98. Det nya betygssystemet införs parallellt med kursplanerna.

Särskolan

Utbildningens värdegrund, mål och riktlinjer samt ansvarsfördelning är densamma i alla skolformer. Den nödvändiga anpassningen av läroplanerna för särskolan gäller framför allt kravnivåerna. Varje elevgrupp skall dessutom ha anpassade timplaner och kursplaner. Skolverket har fått ett uppdrag att utarbeta dessa anpassningar.

Alla elever bör få ett slutdokument från särskolan, ett inryg som redovisar genomgången utbildning. Därutöver bör elever, vars vårdnadshavare begär det få ett studieomdöme.

Elever i grundsärskolan bör få betyg, om de begär det. Betygen skall i så fall sättas enligt en tregradig skala med beteckningarna VG (väl godkänd), G (godkänd) och O (otillräckliga kunskaper).

Frivilliga skolformer

Gymnasieskolan och vuxenutbildningen

Läroplanen

Riksdagen skall godkänna riktlinjer för läroplanens principiella uppbyggnad, varefter regeringen formulerar och utfärdar läroplanen i enlighet med de riktlinjer riksdagen godkänt. Riksdagen godkände den 14 december på alla punkter regeringens förslag när det gäller proposition 1992/93:250 om ny läroplan och nya betygssystem för de frivilliga skolformerna.

Den nya läroplanen för de frivilliga skolformerna skall vara gemensam för gymnasieskolan, komvux, gymnasiesärskolan och särsvux, som även i fortsättningen skall utgöra skilda skolformer. Läroplanen skall ange dels värdegrunden och målen för utbildningen av ungdomar och vuxna, dels särskilda mål för de olika skolformerna. De frivilliga skolformernas värdegrunder överensstämmer nära med grundskolans.

Kursutformad gymnasieskola

Ett antal förändringar i skollagen företas i syfte att underlätta en övergång till en mer kursutformad gymnasieskola, vilket **inte** innebär att systemet med program överges. Utbildningen i varje ämne sker i form av en eller flera kurser, vilka är påbyggbara, utbytbara eller sidoordnade. Vidare införs begreppet gymnasiepoäng som mått på omfattningen av gymnasiestudierna. Gymnasiepoängen för varje ämne motsvarar det minsta antal undervisningstimmar som eleven enligt timplanen är garanterad att få. Ingen kurs får dock omfatta färre än 30 timmar (30 gymnasiepoäng).

Genom att utbildningens omfattning definieras i gymnasiepoäng och inte i undervisningstid blir det möjligt för eleverna att genomgå ett nationellt program

även på kortare eller längre tid än tre år. En möjlighet att kombinera kurser från olika program finns genom att anordna ett specialutformat program. Sådana kan omfatta kurser från t. ex. både studieförberedande och yrkesförberedande program.

En gymnasieutbildning med i huvudsak studieförberedande kurser skall omfatta 2180 studiepoäng. En utbildning med ett stort antal yrkesförberedande kurser skall då omfatta 2400 gymnasiepoäng.

För likvärdighetens skull skall indelningen i kurser när det gäller nationella program och grenar fastställas på riksnivå. Även kursplanerna för dessa skall fastställas nationellt. För behov som inte täcks av någon nationell kursplan kan lokala kurser inrättas med lokalt fastställda kursplaner.

Regeringen har tillsatt en arbetsgrupp som följer utvecklingen av kursutformat gymnasieskola i ett antal kommuner. En parlamentarisk kommitté skall enligt riksdagens beslut också följa utvecklingsarbetet. Den bör bestå av företrädare för riksdagspartierna.

Betyg

Riksdagen godkänner riktlinjer för de nya betygssystemen som sedan fastställs av regeringen. Olika betygsskalor skall gälla för grundskola respektive för gymnasieskola och gymnasial vuxenutbildning men även inom vuxenutbildningen. Den femgradiga grupprelaterade betygssättningen avskaffas och ersätts av ett mål- och kunskapsrelaterat betygssystem med en definierad gräns för godkänt. Betygssättningen knyts till varje kurs, inte som nu till ämne och termin. Varje elevs kunskaper skall jämföras med de kunskapsmål som anges i kursplanen.

För gymnasieskolan och gymnasial vuxenutbildning blir betygsskalan fyrgradig, med stegen Icke godkänd, Godkänd., Väl godkänd och Mycket väl godkänd. Betyg sätts, till skillnad från i dag, även på specialarbetet. Betygssystemet i grundläggande vuxenutbildning, särvox och påbyggnadsutbildning i komvux blir tregradig med Icke godkänd, Godkänd och Väl godkänd.

Behörighetskrav för nationella program i gymnasieskolan

Krav på godkänt betyg från grundskolan i ämnena svenska, matematik och engelska för tillträde till de nationella programmen införs, men först fr.o.m. läsåret 1998/99. Elever som ej nått denna nivå hänvisas till studier på ett individuellt program i gymnasieskolan för att komplettera sina kunskaper. Samma krav som för nationella program skall gälla även för specialutformade program. De skall ju i fråga om utbildningens nivå motsvara varandra.

Gymnasiesärskolan

Den frivilliga särskolan byter namn till gymnasiesärskolan. Den utformas med gymnasieskolan som förebild och får också ett system med program i stället för linjer. Detta innebär nationella program som omfattar kurser i kärnämnen och karaktärsämnen och som ger utrymme för elevens individuella val, lokal profilering och individuella och specialutformade program. Den minsta garanterade undervisningstiden uppgår till 3 600 timmar. En elev som uppnår kursplanens mål kan få betygen Godkänd eller Väl Godkänd, medan en elev som inte når upp till målen får intyg om att eleven deltagit i kursen. Kurserna skall omfatta minst 50 poäng.

Tidsplan

Den nya läroplanen skall träda i kraft den 1 juli 1994 och då gälla för all utbildning, alltså även utbildning som påbörjats dessförinnan i de berörda skolformerna. Det nya betygssystemet skall likaså tillämpas fr.o.m. 1 juli 1994 för de reformerade skolformerna. För kvarvarande utbildningar på linjer och specialkurser i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan skall dock hittillsvarande betygssystem tillämpas fram till dess de gamla utbildningarna upphör.

Upplysningar med anledning av detta cirkulär:

Obligatoriska skolformer: Ingrid Lindskog, Sofia Larsson, Randolph Norberg, Monica Hansson

Frivilliga skolformer: Peter Holmberg, Mats Söderberg, Marianne Wedin

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET

Allmän kommunalpolitik

Sektionen för skola och barnomsorg

Louise Fernstedt

Ingrid Lindskog